

Kela®

Vajodittem

Uánihávt já čielgâsávt | 2024
Kuntoutus | Inarinsaame

Siskáldâs

Kela vajodittem	3
Mii vajodittem lii?	4
Párnái já nuorâi vajodittem	6
Pargoahasii vajodittem	10
Toorjâ puácuvuodâin eellim várás	16
Elilâm ulmuu vajodittem	18
Áigápuátu vajodittem ääigi	20
Uuccâm	24
Návt Kela palvâl	27

Kela vajodittem

Jis tust lii puácuvuotâ teikkâ váddu,
mii vâdásmit tuu aargâ teikkâ porgâm,
puávtâh finnið Kelast vajodittem.

Taan tieđettemčálusist muštâluvvoo,
maggaar vajodittem puávtâh finnið Kelast
já maht Kela tuárju tuu ruđálávt vajodittem ääigi.

Kela vajodittem uárnejeh ovdâmerkkân
finnoduvah já privaat terapeuteh.
Kela lasseen vajodittem pyehtih faallâd
pargoiäláttâslájâdâsah, ornijduvah já pyereestvaijeemkuávluh.

Vajodittem lii táválávt tunjin nuuvtá.

Jis tarbâšah vieres kielâ tulkkum,
tun puávtâh finnið tom meiddei vajoditmân.
Mottoom vajodittempalvâlusah uárnejuvvojeh
meiddei ruotâkielân já sämikielâid.

Tieđettemčáalus muštâl ive 2024 tiileest.

Lasetiäđuh neetist já puhelimáin

Kela torjuin muštâluvvoo anarâškielân čujottâsâst
www.kela.fi/anaraskiela

Vajoditmist muštâluvvoo tärhibeht
Kela almossuomâkielâlâš siiđoin
www.kela.fi/kuntoutus

Jis tust láá koččâmušah,
puávtâh suáittið palvâlemnumerân
020 692 205

Mii vajodittem lii?

Vajoditmáin pyereduvvoo pargonahcâ já toimânahcâ,
jis toh láá hiäjunâm.

Vajoditmist tij sopâvetteð vajodittem uulmijd
oovtâst áammátulmuiguin.

Vajodittem peht puáhtá finnið meid išeniävuid,
moh älkkeediteh škovlâjotteem, oppâm teikkâ pargoi porgâm.

Vajodittem äägi puávtâh finnið vajodittemruudâ,
mii torvee tuu áigápuádu.

Maht vajoditmân piäsá?

Tun puávtâh uuccâð Kelast vajodittem,
jis tuu pargonahcâ teikkâ toimânahcâ lii hiäjunâm.

Tun tarbâšah táválávt meid tuáhtárciälkkámuš.
Ciälkkámušäst iättoo,
maggaar vajodittem tuáhtár tunjin avžut.
Vättee tálhudemvajodittem várás
tun tarbâšah vajodittemvuávám,
mii lii rahtum almolâš tiervâsvuotâhuolâttâsâst.

Ko tun lah finnim tuáhtárist ciälkkámuš,
puávtâh uuccâð vajodittem.

Jis tun lah 16–29-ihásâš,
puávtâh finnið nuorâ áammâtlâš vajodittem.
Tom puáhtá uuccâð tuáhtárciälkkámušttâá.

Jis halijdah tiettið eenâb Kela vajoditmist,
tun puávtâh suáittið palvâlemnumerân 020 692 205.

Párnái já nuorâi vajodittem

Kela uárnee párnáid já nuoráid vajodittem,
mii puáhtá leđe jo-uv ovtâskâs ulmuu vajodittem
teikkâ juávkkuvajodittem.

Vajodittem pyehtih orniđ
vajodittem uárnejejee tiilijn,
päähihist, škoovlâst teikkâ peivikiäjust.

Párnái peerâkuursah

Kela uárnee peerâkuursâid párnáid,
kiäin lii miinii puácvuodâid.
Peerâkuursah išedeh párnáá já perruu
vuáháduđ nubástussâid,
maid puácvuotâ teikkâ váddu toovvât.
Kuursâst tij teivâvetted eres perruid,
kiäh láá siämmáá tiileest.
Tij pyehtivetted jyehiđ feeriimijd oovtâst.

Peerâkuursah láá tárguttum párnáid,
kiäin lii ovdâmerkkân miinii čuávuváin:

- ADHD
- autismspektri hemâdâs
- kielâovdánem hemâdâs
- Down syndroom
- diabetes
- jámâlgemptavdâ
- ovdánemváddu
- uáinim- teikkâ kuullâmváddu
- CP-váddu
- puurâs
- mottoom härvinâš puácvuotâ.

Tun finniih lasetiäđu kuursâin (suomâkielân) čujottâsâst
www.kela.fi/kuntoutus-ja-sopeutumisvalmennuskurssit.

LAKU-peerâvajodittem

LAKU-peerâvajodittem lii tárguttum 7–15-ihásâš párnáid,
kiäin lii ADHD, ADD, Tourette syndroom
teikkâ autismspektri diagnoos.

Vajodittem išseed perruu iberidî pyerebeht
párnáá neuropsykiatrisâš hemâdâsâid.
Vajoditmist tij finniivetteđ tiäđu
párnáá šoddâmist já ovdânmist.
Siämmâst oppâvetted vuovijd,
moh išedeh aargâst já vädis tiilijn.

Vajoditmist tij teivâvetted meiddei eres perruid,
kiäh láá siämmáá tiileest.
Tij pyehtivetted jyehiđ feeriimijd oovtâst.

Teivâdmeh pyehtih leđe vajoditemkuávdâast,
perruu päähihist teikkâ eres uápis saajeest.

Oma väylä -vajodittem

Oma väylä -vajodittem lii tárguttum 16–29-ihásâš nuoráid,
kiäin lii ADHD, ADD teikkâ autismspektri diagnoos.

Vajoditmist tun oopah tááiđuid,
maid tun tarbâšah uápuin, pargoelimist já aargâst.

Vajoditmâń kuleh ovtâskâs ulmuu teivâdmeh já
juávkkuteivâdmeh.
Ovtâskâs ulmuu teivâdmeh uárnejuvvojeh tunjin uápis soojijn,
tegu päähihist, oppâlájâdâsâst teikkâ pargosaajeest.
Juávkkuteivâdmijn tun finniih viärdâsâštorjuu
já puávtâh jyehiđ feeriimijd eres nuorâiguin.

Nuorâ áámmátlâš vajodittem

Nuorâ áámmátlâš vajodittem
lii tárguttum 16–29-ihásáid,
kiäin ij lah škovlásaje teikkâ pargosaje.
Tun puávtâh finnid tom meid,
jis tuu uápuh láá koskâldum teikkâ vaarâst koskâlduđ.

Nuorâ áámmátlâš vajodittem láá

- pargo finnim ovdedejee áámmátlâš vajodittem
- vajodittemčielgiittâs
- škovliittâs
- Nuotti-hárjuttâs.

Tun puávtâh uuccâđ nuorâ áámmátlâš vajodittem
suáittimáin palvâlemnumerân 020 692 205.
Ucâmušluámáttuv teikkâ tuahtraciälkkámuš ij taarbâs.

**Luuvâ pango finnim ovdedejee áámmátlâš vajoditmist
siiđost 13.**

Luuvâ vajodittemčielgiittâsâst siiđost 12.

Luuvâ škovliittâsâst siiđost 12.

Nuotti-hárjuttâs

Nuotti-hárjuttâs lii tárguttum nuoráid,
kiäh tarbâshen persovnlâš torjuu aargâst
já puátteeäägi vuávâamist.

Tun uážuh hárjuttâsâst jieijâd välmejeijee,
kiäin tun teeivah merikoskâsávt.
Välmejeijee išseed tuu tubdâđ,
maggaar nanosvuodah já naavcah tust láá.
Välmejeijee puáhtâ išediđ tuu meid
peessâđ uáppoid teikkâ pargoelimâń.

Eres vajodittem párnáid já nuoráid

Ovdibelni lii muštâlum
párnái já nuorâi jieijâs vajodittempalvâlusâin.
Tai lasseen párnáast teikkâ nuorâst puáhtâ leđe vuogâdvuotâ
meiddei Kela eres vajodittempalvâlusssâid.
Toh láá ovdâmerkkân vätee tálhudemvajodittem
já maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem.

Luuvâ vätee tálhudemvajoditmist siiđost 17.

**Luuvâ maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajoditmist
siiđost 16.**

Jis tun lah ucemustáá 16-ihásâš,
tust puáhtâ leđe vuogâdvuotâ meid

- nuorâ áámmátlâš vajoditmân
- eres áámmátlâš vajodittem palvâlussâid
- psykoterapien
- neuropsykologlâš vajoditmân.

Luuvâ nuorâ áámmátlâš vajoditmist siiđost 8.

Luuvâ psykoterapiast siiđost 10.

Luuvâ neuropsykologlâš vajoditmist siiđost 15.

Išeniävuh

Jis pärni teikkâ nuorâ taarbâš išeniävuid
škoovlâst teikkâ uápuin,
Kela puáhtâ skappuđ išeniävuid.
Kela puáhtâ meiddei ravviđ, maht kevttiđ išeniävuid.
Išeniävuid puáhtâ finnid tolemustáá vuáduškoovlâ 7. luokkaast.

Pargoahasii vajodittem

Kela uárnee vajodittem pargoahasáid,
kiäi pargonaavcâ teikkâ oppâmnaavcâ
puácvuotâ lii hiäjudâm teikkâ hiäjud alda iivij ääigi.

Vajodittem ulmen lii pyerediđ pargoost vaijeem
teikkâ išediđ paargon maccâm.
Vajodittem puáhtá meiddei išediđ nuorâ peessâđ paargon.

Jis tuu puácvuotâ lii väädis já vaaigut ennuv tuu elimân,
tun puávtäh uuccâđ vättee tálhudemvajodittem
teikkâ maangâáammâtlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem.

Vajodittee psykoterapia

Tun puávtäh uuccâđ Kelast vajodittempsykoterapia,
jis tun lah 16–67-ihásâš já tust lii mielâtierzâsvuodâ hemâdâs,
mii vâdásmit tuu uápid teikkâ pargoi porgâm.

Tun puávtäh finniđ vajodittempsykoterapia,
jis puoh čuávvuvâš iävtuh tievih:

- Mielâtierzâsvuodâ hemâdâs lii psykiatrâ pahudâm.
- Psykiatrâ lii čäälläm tunjin ciälkkámuš,
mane tun tarbâšah terapia.
- Tun lah jo finnim mielâtierzâsvuodâ hemâdâs tiet tipšo
ucemustâá 3 mánuppaje.

Jis Kela mieđeet tunjin vajodittempsykoterapia,
tun finnih sajanmáávsu psykoterapeut máávsuin.

Áámmátlâš vajodittem

Tun puávtáh uuccâd Kela áámmátlâš vajoditmân,
jis tun jieh lah vala peessâm pargoelimân
teikkâ jis tun lah lamaš tobbeen uánihis ääigi.
Jis tun lah lamaš kuhháá pargoelimist,
tun puávtáh uuccâd vajodittem pargoiäláttâhlájâdâsâst.

Lasseen Kela uárnee
pargoelimist leijee ulmuid já irâtteijeid Kiila-vajodittem.

Luuvâ Kiila-vajoditmist siijdost 13.

Vajodittem ulmen lii pyerediđ pargoost vaijeem
teikkâ išediđ paargon maccâm.
Vajodittem puáhtá meiddei išediđ finniđ pargosaje.

Áámmátlâš vajodittemčielgiittâs

Tun puávtáh uuccâd áámmátlâš vajodittemčielgittâsân,
jis tuu pargo- teikkâ oppâmnahcâ lii hiäjunâm
puácvuodâ teikkâ vâádu tiet.

Vajodittemčielgittâsâst äšshitobdeeh árvuštâleh,
maggaar pargo- teikkâ toimâmäppi tust lii
já maggaar máátu já valmâšvuodah tust láá
pargoeellim vârás.
Tun finnih meid tiädu jieškote-uvlágán
uáppumáhđulâšvuodâin
já tast, maid eres ámáttáid lii vátámuššân.

Vajoditmist tun rááhtáh áámmátulmuiguin vuávám,
mii išseed tuu peessâd uáppoid teikkâ paargon.

Škovliittâs

Jis tust lii puácvuotâ teikkâ vâddu,
tun puávtáh finniđ Kelast torjuu škovliittâsân,
mii išseed tuu peessâd pargoelimân.

Taan torjuu puáhtá tâválávt finniđ nube tääsi uáppoid,
ollâškovlâuáppoid sehe uđđâsistškovlim vârás.
Tunjin pyehtih sajanmäksid

- koloid moh šaddeh uápuin, tegu luuhâmpajemâávsuid já škovlâtarbâşijd
- mätkikoloid päähihi já škovlâpäikkikode kooskâst.

Pargo finnim ovdedejee áámmátlâš vajodittem

Motomin puácvuotâ teikkâ vädis eellimmuddo
puáhtá toohâđ škovliittâs teikkâ áámmát valjim vädisin.
Pargo finnim ovdedejee áámmátlâš vajoditmist
tun finnih torjuu vâlmejeijest.
Vâlmejeijee puáhtá išediđ tuu
kavnâđ pargosaje teikkâ vuáđudiđ finnoduv.

Vajoditmist lii 3 jieškote-uvlágán muulsâiävtu:

1. Pargoiskâdâllâm:

Peesah iskâd jieškote-uvlágán pargoid já pargosooijid,
vâi tun puávtáh čielgâdiđ, mii ámáttijid teikkâ pargoid
heivee tunjin pyeremusávt.

2. Paargonvalmim:

Tun finnih torjuu já stivrim tai tááiđui oovdedmân, moid
tun tarbâšah pargoelimist.

3. Pargoiskâdâllâm já paargonvalmim ovtâstume.

Kela išseed tuu valjiđ tunjin hiäivulâš muulsâiävtu.

Kela išseed tuu valjiđ tunjin hiäivulâš muulsâiävtu.

Kiila-vajodittem pargoelimist leijee ulmuid

Kiila-vajodittem lii kurssâ mii išseed tuu pyerediđ tuu
pargonaavcâ já pissood pargoelimist.
Kela uárnee Kiila-vajodittem oovtâst
pargotierväsvuođâhuolâttâssâin já tuu pargosojinâd.

Pargoadelejee puáhtá uuccâd Kiila-Kuursâ pargeidis.
Meiddei áámmátlitoh pyehtih uuccâd Kiila-kuursâ jesâniidis.
Tun puávtâh uuccâd kuursâid (suomâkielân) čujottâsâst
www.kela.fi/kuntoutuskurssihaku.

Jis tun jieh kaavnâ hiäivulâš kuursâ,
puávtâh uuccâd Kiila-ovtâskâs ulmuu vajodittem.
Ovtâskâs ulmuu vajoditmist vajodittem palvâluspuovtâdeijeeh
čuákkejeh ovtâskâs äšsigâsâin juávhу.

Aámmátlâš Taito-vajodittem

Puávtâh uuccâd Taito-vajodittem,
jis porgâm teikkâ oppâm lii
väädîs puácvuodâ teikkâ váádu tiet.
Vajoditmist tun finnih persovnâš stivrim,
tun uásalistâh juávkuvajoditmân
já peesah pargohárjuttâlmân.
Tun finnih olssâd stivrejeijee,
kote tuárju tuu ubâ vajodittem ääigi.

Ko vajodittem nohá,
tunjin ráhtoo jieijâd áámmátlâš vuávám.

Išeniävuh

Jis tun tarbâshah išeniävuid pargoost teikkâ uápuin
puácvuodâ teikkâ váádu tiet,
Kela puáhtá skappud išeniävuid tunjin.
Tun puávtâh finnid ovdâmerkkân luuhâmtelevisio,
čyegisčááitu teikkâ stuorrâ čááitu teikkâ tiätumaašin.

Tun puávtâh finnid išeniävu
tolemustáá vuáduškoovlâ 7. luokkaast.
Jis tun tarbâshah eres išeniävuid ovdâmerkkân lihâdem várás,
tun puávtâh táttuđ taid almolâš tiervâsvuodâhuolâttâsâst,
tegu tiervâsvuodâkuávdâást.

Iäláttâstoorjâ

Iäláttâstoorjâ lii tárguttum
irâtteijeid já áámmáthárjutteijeid,
kiäin lii mottoom puásu teikkâ váaddu.
Tun puávtâh finniđ iäláttâstorjuu,
jis finnoduv vuáđđudmist teikkâ rievđâdempargoin šaddeh koloh.

Torjuu puáhtá finniđ

- pargoniävui, viäsukáálvui já taarbâšlâš piergâsij haahâm várás
- toimâsoojij šipšâm várás.

Tun puávtâh meid uuccâd iäláttâstorjuu,
jis tust lii jo finnodâh
já tarbâshah puácvuodâ teikkâ váádu tiet pargopiergâsijd.
Iäláttâstorjust ij moonâ viäru.

Neuropsykologlâš vajodittem

Neuropsykologlâš vajodittem lii tárguttum 16–67-ihásáid,
kiäin lii ovdâmerkkân luuhâmhemâdâs teikkâ addimhemâdâs
teikkâ ADHD.
Neuropsykologlâš vajodittem puáhtá finniđ
meiddei ovdâmerkkân vuoiñâšvorrâjotteemhemâdâs
teikkâ vuoiñâšvave maña.

Vajodittem várás tarbâšuvvoo
neuropsykolog já tuáhtár ciälkkámuš.

Neuropsykologlâš vajodittem lii táválávt
ovtâskâs ulmuu vajodittem.

Jis Kela mieđeet tunjin neuropsykologlâš vajodittem,
tun finnih Kelast sajanmáávsu terapeut máávsuin.

Toorjâ puácvuodáin eellim várás

Vajodittem- já vuáhádumehárjuttâskuursah išedeh tuu eelliđ pyere eellim puácvuodâst huolâhánnáá. Jis tuu puácvuotâ teikkâ váddu lii uáli jo väädis, tunjin puáhtâ heiviđ vättee tálhudemvajodittem teikkâ maangâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem

Vajodittem- já vuáhádumehárjuttâskuursah

Kela uárnee vajodittem- já vuáhádumehárjuttâskuursâid párnáid, nuoráid já rávisulmuid, kiäin lii puácvuotâ teikkâ váddu. Kuursâin finnih tiädu tuu puácvuodâst, viärdásâštorjuu já torjuu aargâst piergiimân.

Ko uásálistáh kuursâin, tun puávtâh ijjâdiđ vajodittemkuávdáast.

Tun finnih lasetiäđuid kuursâin (suomâkielâ) čujottâsâst www.kela.fi/kuntoutus-ja-sopeutumisvalmennuskurssit.

Maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem

Jis tuu puácvuotâ vâdásmit ennuv tuu eellim, tust puáhtâ leđe vuogâđvuotâ maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajoditmân. Maangâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajoditmist tun finnih iše mangâ äššitobdein.

Vajodittem ulmen lii išediđ tuu cevziđ aargâst, pargoost já uápuin. Uási vajoditmist puáhtâ orniđ juávhust.

Vättee tálhudemvajodittem

Tun puávtâh uuccâđ vättee tálhudemvajodittem, jis puoh čuávuvâš iävtuh tievih:

- Tun lah vuálâ 65-ihásâš.
- Tust láá puácvuodâ teikkâ váádu tiet stuorrâ háástuh cevziđ aargâst.
- Tust lii vajodittemvuávám, mii lii rahtum almolâš tiervâsvuotâhuolâttâsâst.

Vättee tálhudemvajodittem puáhtâ leđe ovdâmerkkâń

- psykoterapia
- fysioterapia
- toimâmterapia
- sárnumterapia.

Vajodittem puáhtâ leđe ovtâskâs ulmuu terapia teikkâ juávkukterapia.

Terapia puáhtâ finniđ häävild 1–3 ive.

Vättee tálhudemvajodittem puáhtâ leđe meid vajodittem- teikkâ vuáhádumehárjuttâskurssâ teikkâ maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem.

Luuvâ vajodittem- já vuáhádumehárjuttâskuursâin siijđost 16.

Luuvâ maaŋgâáámmátlâš ovtâskâs ulmuu vajoditmist siijđost 16.

Elilâm ulmuu vajodittem

Jis tun lah tiävdâm 65 ihheed, tun puávtâh uuccâd Kelast vajodittem- já vuáhdumehárjuttâskuursâid sehe maangâámmâtlâš ovtâskâs ulmuu vajodittem.

Kuursah uárnejuvvojeh ovdâmerkkân ulmuid, kiän lii

- vuoinjâšvorrâjotteemhemâdâs
- lihâdemhemâdâspuácvuotâ, tegu Parkinson tavadâ
- väimupuácvuotâ
- vuoinjâmpuácvuotâ.

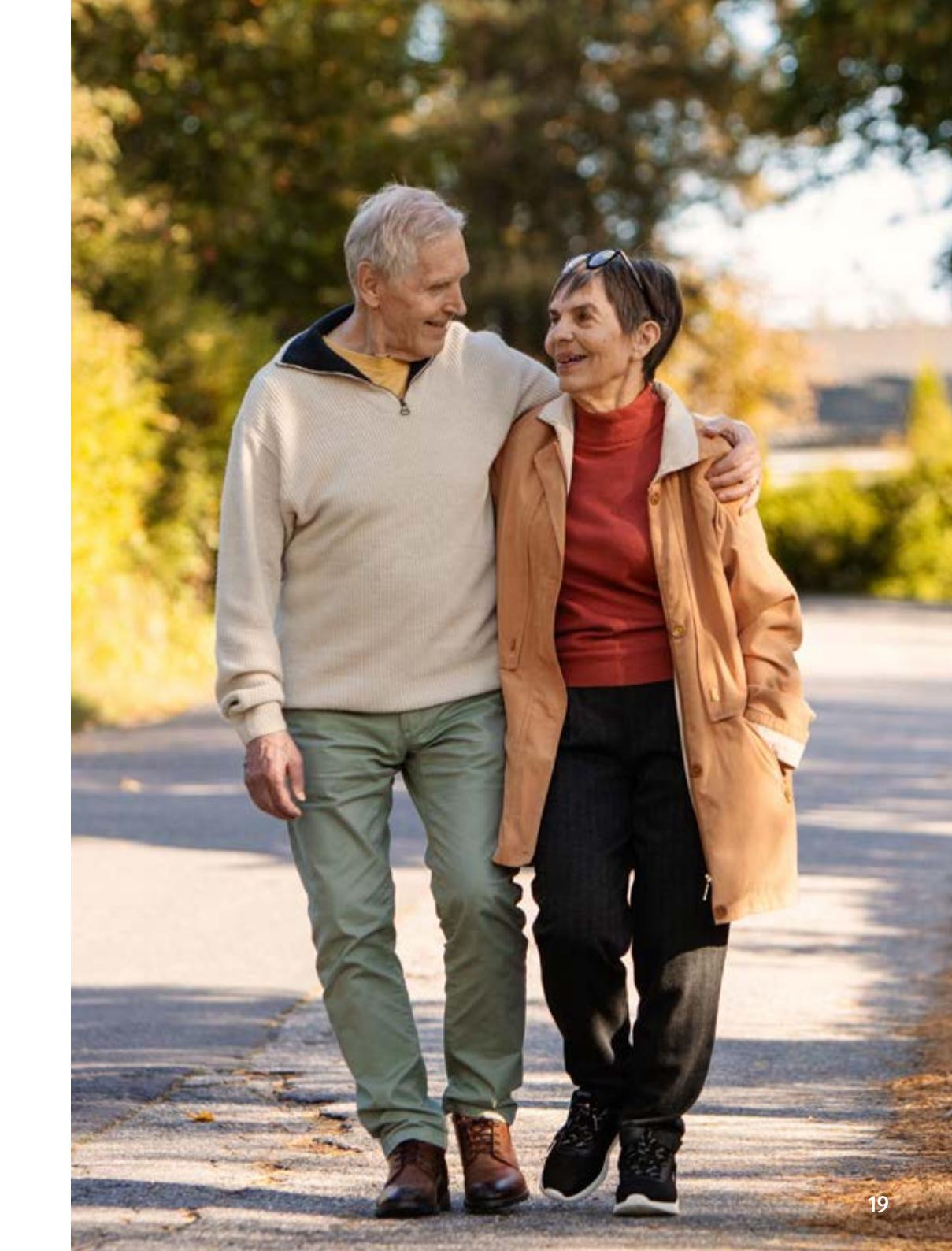
Meiddei omâhâštipšoid láá vajoditemkuursah.

Lasseen tun puávtâh finniđ vajoditempsykoterapia já neuropsykologlâš vajodittem 67-ave räi.

Eres Kela vajodittem lii tárguttum pargoahasâid ađai vuálâ 65-ahasâid.

Luuvâ vajodittem- já vuáhdumehárjuttâskuursâin siijdost 16.

Luuvâ maangâámmâtlâš ovtâskâs ulmuu vajoditmist siijdost 16.

Áigápuátu vajodittem ääigi

Kela puáhtá tuárjuð tuu ekonomálávt vajodittem ääigi.

Taah torjuuh láá

- vajodittemruttâ
- nuorâ vajodittemruttâ
- paigeentoollâmsajanmáksu.

Vajodittemruttâ

Tun puávtáh finnið vajodittemruudâ,
ko vajodittemâd uárnee

- Kela
- pyecceiviäsu
- sosial- já tiervâsvuotâkuávdáš
- pargottiervâsvuotâhuolâttâs.

Tuu ihepuáduh vaigutteh vajodittemruudâ miärán.
Ihepuáduh tárgutteh puáðuidâd 12 mánuppaje ääigi.
Jis tunjin miedettuvvo vajodittem
ovdâmerkkân vyesimáánust 2024 ovdâskulij,
Kela máksá tunjin vajodittemruudâ tai puáðui mield,
mon lah finnim 1.4.2023–31.3.2024.

Vajodittemruttâ lii ain ucemustáá 31,99 eurod peeivist
aðai suullân 800 eurod mánuppaajeest.

Vajodittemruudâst mana viäru.

Jis tuu paropeivi uániduvvoo
vajoditmân uásálistem tiet,
tun puávtâh finnið uásivajoditemruudâ.

Nuorâ vajoditemruttâ

Tun puávtâh finnið nuorâ vajoditemruudâ,
jis puoh čuávvuvâš iävtuh tievhî:

- Jis tun lah 16–29-ihásâš.
- Puácuvuotâ teikkâ váddu hiäjusmit
tuu pargonaavcâ teikkâ oppâmnaavcâ.
- Tun tarbâšah eromâš torjuu vajoditmân.
- Tunjin lii rahtum pyereestvaijeemkuávlustâd
persovnlâš oppâm- já vajoditemvuávám (KHOPS).

Tun puávtâh finnið nuorâ vajoditemruudâ,
ko oopah teikkâ ko tun lah vajoditmist,
mii sihtee pargoelimâñ.

Paijeentoollâmsajanmáksu

Jis vajoditmist šaddeh lasekoloh,
tun sáátâh finnið paijeentoollâmsajanmáávsu.
Tun puávtâh finnið paijeentoollâmsajanmáávsu tuše,
jis finniih puoh ucemus vajoditemruudâ.

Táválávt paijeentoollâmsajanmáksu máksoo talle,
ko tuu vajoditem pištâ tuše uánihis ääigi.
Paijeentoollâmsajanmáksu lii 9 eurod peeivist.
Paijeentoollâmsajanmáávsust ij moonâ viäru.

Vajoditemtoorjâ

Vajoditemtoorjâ lii toorjâ,
mon puáhtâ finnið Kela vajoditem maña.

Vajoditemtorjuu tárguttâs lii išedid tuu pargo finniimist.
Tun puávtâh finnið torjuu,
jis tun moonah paargon vajoditem maña
já finniih ennuv ucceeb päälhi ko tooleeb pargostâd.
Tun puávtâh finnið vajoditemtorjuu meid,
jis moonah pargohárjuttâlmân.

Vajoditemtorjuu meerî lii enâmustâá
siämmâá verd ko vajoditemruttâ.
Vajoditemtorjust mana viäru.

Uuccâm

Uusâ vajodittem luámáttuvváin,
mon finnih Kela toimâttuvváin já nettisiijđoin:

www.kela.fi/luamattuvah

Täärhist ucâmušâst,
moh lahtoseh tast kalgeh leđe fâarust.

Vuolgât ucâmuš já lahtosijd neetist:

www.kela.fi/neetist

Neetist puávtâh meid uuccâđ vajodittemruudâ.

Tun puávtâh meid postiđ ucâmuš Kelan.

Kela postâčujottâs lii

Kela

PL 10

00056 KELA

Tun puávtâh hoittâđ mestâ puoh Kela-aašijd meid puhelimist.

Ko Kela lii kiedâvuššâm ucâmušâđ,
finnih pááikán miärâdâs.

Miärâdâsâst muštâluvvojeh tärhibeht vajodittem älgimist.

Tun finnih miärâdâs meiddei talle,
jis tunjin ij lah mieđettum vajodittem teikkâ vajodittemruudâ.

Almoot, jis tuu tile muttoo

Jis tuu eellim muttoo,
tot puáhtâ vaiguttiđ Kelast puáttee torjuid.
Nubástus puáhtâ kuoskâđ ovdâmerkkân asâmân, puáđoid,
porgâmân teikkâ perrui.

Mušte almottiđ nubástuumijen Kelan.
Tun puávtâh toohâđ tom neetist, puhelimâin teikkâ
toimâttuvvâst.

Tuu ovdâsvâstâdâs lii visásmittiđ jiejjâd peeleaseest,
ete Kelast láá rievtsi tiäđuh.
Talle toorjâ máksoo tunjin olmâ stuárusâžžân.

Jis miärâdâsâst lii feilâ

Jis Kela miärâdâs lii mielâstâđ feilâlâš,
teikkâ tust láá koččâmušah,
väälđi ohtâvuodâ Kelan.

Neetist tun puávtâh

- uuccâđ torjuid
- vuolgâttiđ lahtosijd
- tärhistiđ ucâmušâđ tile
- vuolgâttiđ viestâid
- almottiđ nubástusâin
- lopâttiđ torjuu.

Muuštonmerkkiimeh

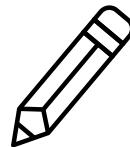

Návt Kela palvâl

Neetist

Luuvâ Kela torjuin sämikielân:
www.kela.fi/anaraskiela

Rekinist torjuu mere:
www.kela.fi/laskurit

Ášáštâl neetist:
www.kela.fi/neetist

Čáládât siisâ nettupalvâlussáid

MuuKelan (OmaKela) já
äägiväärridmân kalga
čáládâttâd siisâ.
Tun tarbâšah paŋkkitubdâlduvâid
teikkâ moobiilvisásmitem.

Iše ášástâlmân

Jis neetist ášástâllâm lii väadis,
tun puávtâh finnið toos iše:
www.kela.fi/digituki

Tun puávtâh adelið nube ulmu
love hoittâd Kela-ašijdâd:
www.kela.fi/aasij-hoittam-nube-peelest

Tarbâšah-uv tuulhâ?

Tun puávtâh kyeððid
ohtâvuotâväldimtâttum
šleðgâpoostân čujottâsân
saame@kela.fi

Puhelimist

Ávus vu–vá tijme 9–16.	
Aalmugijkoskâš tileh	
(vu–vá tijme 10–15)....020 634 0200	
Aassâm.....020 692 210	
Áigápuátutoorjâ.....020 692 207	
Iälâttuvah.....020 692 202	
Oppâm já	
viärjukenigâsvuotâ.....020 692 209	
Pargottesvuotâ.....020 692 210	
Peerrâm.....020 634 4940	
Puoccâm	
já koortah.....020 692 204	
Vajodittem já vádulijitorjuuh.....020 692 205	
Vanhimvuotâ.....020 692 206	
Suáittim já puhelimist vyerdim	
mäksih tuu puhelinoperaattor	
haddelisto mield.	
Luuvâ eenâb:	
www.kela.fi/soita-kelaan	
Väärid puhelinäägi	
Väärid puhelinäägi suáittimáin	
teikkâ neetist:	
www.kela.fi/varaa-aika	
Palvâlemsaajeest	
Täärhist čujottâsâid já	
ávusorroomaaigijd:	
www.kela.fi/toimattuvast	

Kela anarâškielân

Anarâškielâliih nettisijjđoh:

www.kela.fi/anaraskiela

Sämikielâliih tieđettemčáluseh:

Almos aassâmtoorjâ

Áigápuátutoorjâ

Iäláttuvah já eres iäláttuvfinnejeijee torjuuh

Olgoenâmijn Suomâñ tâi Suomâst olgoenâmáid

Pargottesvuotâ

Puoccâm já vâdulijtorjuuh

Pärniperruuuh

Uáppeeh já viärjukenigâsah

■ Vajodittem

Anarâškielâlijd tieđettemčálusijd

puáhtá printtiđ neetist:

www.kela.fi/tiedettemcaluseh